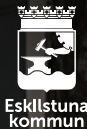

SAMHÄLLS KONTRAKTET

2025

RÖSTER OM ÅRET

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025

Samhällskontraktet är ett partnerskap mellan Mälardalens universitet (MDU), Västerås stad och Eskilstuna kommun där vi möter komplexa samhällsutmaningar tillsammans med andra samhällsaktörer.

Förord	03
Tillbakablick 2025	04
Om Samhällskontraktet	06
Vision, mission och mål	08
Fokusområdena	08
Portfölj av initiativ	10

3 VALDA FÖRDJUPNINGAR

Det vi uppmärksammar växer	16
Nav för självständighet	20
Existensiellt välmående	22

Utvecklingsprogrammet	24
Genomförda aktiviteter 2025	26
Studenter som gör skillnad	28
AI och samhällsförändring	30
Måluppfyllelse	32
Ekonomi	33
Riktning 2026	34

Joseph Harrington om att förändra med samhället.

SAMVERKAN SOM BYGGER KAPACITET FÖR FRAMTIDEN

Under mer än femton år har Samhällskontraktet varit en gemensam plattform mellan Mälardalens universitet, Eskilstuna kommun och Västerås stad. Det långsiktiga samarbetet är i sig en styrka. Det ger stabilitet, tillit och möjlighet att ta oss an de samhällsutmaningar som kräver mer än tillfälliga insatser.

2025 har varit ett år då vårt arbete fördjupats och blivit mer sammanhållet. Inom Alla barn och unga lyckas har initiativ vävts samman till ett tydligare systemarbete kring skolans förutsättningar, samordning runt unga i övergångar och barns delaktighet. Inom Värmående och självständiga äldre har flera initiativ tagit steget från utforskande till konkreta piloter i nära samverkan med kommunala verksamheter, civilsamhälle och näringsliv.

Ett viktigt beslut under året var godkännandet av det nya samverkansavtalet för 2026–2029. Det markerar en gemensam ambition att fortsätta utveckla Samhällskontraktet som en långsiktig infrastruktur för samhällskapacitet, där forskning, utbildning och praktik möts för att skapa hållbar förändring över tid.

Den externa utvärdering som genomförts under året bekräftar att Samhällskontraktet är en stabil

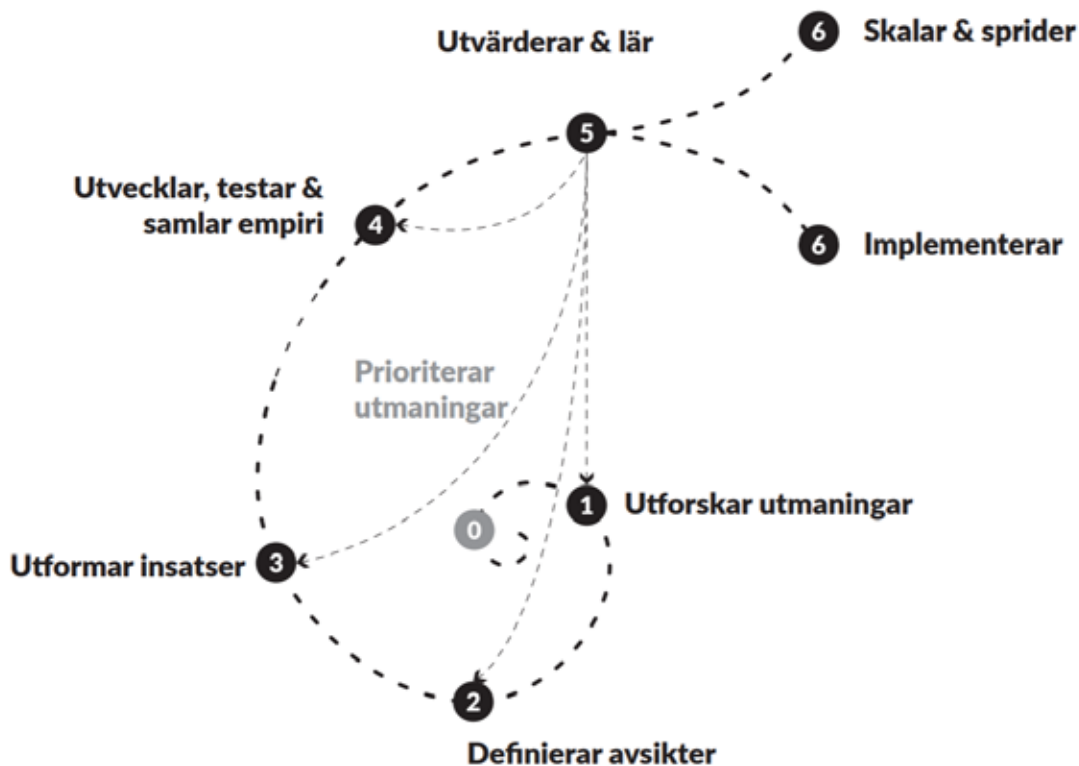
och relevant samverkansplattform. Vår modell för missionsbaserad samverkan väcker intresse även utanför regionen och bidrar till att positionera Samhällskontraktet som en nationell förebild med internationell relevans i arbetet med komplexa välfärdsutmaningar.

Samtidigt har vi tagit steg in i framtiden genom en AI-pilot tillsammans med AI@MDU och professor Christer Norström. Genom att analysera över 150 dokument har vi kombinerat teknikens överblick med mänsklig tolkning och erfarenhet. Det är ett exempel på hur vi stärker vårt gemensamma lärande och vår förmåga att fatta kloka beslut.

När akademi och kommuner arbetar långsiktigt tillsammans skapas förutsättningar att möta komplexa utmaningar på riktigt. Inte genom enskilda projekt utan genom att bygga kapacitet och handlingsförmåga över tid.

Helene Öhrling

Stadsdirektör, Västerås stad
Styrelseordförande, Samhällskontraktet

TILLBAKABLICK 2025

ETT ÅR AV FÖRDJUPNING, INTEGRERING OCH LÄRANDE

Under 2025 har Samhällskontraktet fortsatt att växa i både djup och riktning. Året har präglats av en tydligare integration av initiativ, en fördjupad samverkan mellan kommuner, akademi, civilsamhälle och näringsliv, samt ett fokus på att bygga kapacitet för långsiktig samhällsförändring.

1. Systemfördjupning inom fokusområdena

Inom Alla barn och unga lyckas har arbetet utvecklats från enskilda initiativ till ett mer sammanhållet systemarbete. Under året började initiativen integreras både organisatoriskt och innehållsmässigt. Gemensamma läroprocesser, forskningscirklar och praktikutveckling bidrog till exempel med att koppla samman skolpraktik, kommunernas samordningsstrukturer och kvalitetsarbete. Det har lett till större systemförståelse och en mer långsiktig riktning i arbetet.

Inom Värmående och självständiga äldre har arbetet också växt i både omfattning och kvalitet. Fyra prioriterade samhällsutmaningar har adresserats genom elva aktiva initiativ, där flera gått från utforskande faser till konkreta pilotinsatser. Seniorers aktiva medskapande har bidragit till nya perspektiv på hälsa, gemenskap och självständighet i vardagen. Samverkan över förvaltningsgränser, akademi, civilsamhälle och näringsliv har stärkts och tvärvetenskaplig forskning har etablerats i både följeforskning och utbildningssamarbeten.

Genom samarbete mellan olika aktörer, som kyrkan, byalaget, lokala företag, föreningsliv och andra engagerade krafter – skapas förutsättningar för nya servicetjänster att ta form.

2. Extern utvärdering och följeforskning

Under året genomfördes en omfattande extern utvärdering av perioden 2022–2025, ledd av Christina Johannesson. Utvärderingen hade ett dubbelt syfte: att sammanfatta det som varit och att ge ett stöd för den fortsatta utvecklingen inför nästa avtalsperiod 2026 - 2029.

Karin Axelsson, forskare i innovation och design, bedrev under året interaktiv följeforskning med fokus på styrning och ledning. Förutom att följeforskningen löpande bidragit till utveckling utgör den tillsammans med den externa utvärderingen en grund för det fortsatta arbetet.

3. AI-pilot – verktyg för lärande och analys

Tillsammans med AI@MDU, professor Christer Norström och studenter, genomfördes en pilot för att påbörja arbetet med tillämpad AI. Den bestod av två delar. Dels användes AI för att analysera ett komplext material på över 150 dokument, filmer, presentationer, mm från perioden 2022–2024 för att utgöra underlag i utvärderingen. Dels byggdes en kunskapsdatabas med 400 vetenskapliga artiklar som en del av processen med visionsarbetet i Årbyskolan.

Årets delegation till Ageing is Living med representanter från Västerås, Eskilstuna och MDU.

4. Utmaningsdriven utbildning och studentinvolvering

Under året skalades involveringen av studenter upp markant i Samhällskontraktets processer. Studenter bidrog genom att vara praktikanter, att vara studentmedarbetare (sk amanuens), ex-jobb samt som del av kursmoment från nio olika kurser och program.

5. Kapacitet att leda och agera i komplexitet

Samhällskontraktet har en mission om att möta komplexa utmaningar och att skapa förändringar på systemnivå. För att stärka förmågan hos såväl individer som i systemet har Samhällskontraktet bedrivit ett medvetet arbete för att öka kapaciteten att leda och agera i komplexitet. Bland annat genom Samhällskontraktets Utvecklingsprogram.

6. Uppväxling och extern finansiering

Målet om att växla upp med minst 10 miljoner kronor per år överträffades med god marginal. Totalt beviljades 14,8 miljoner kronor i extern finansiering. Därtill bidrog MDU med 4,2 miljoner kronor i intern uppväxling för forskning och utbildning, samt att 9,1 miljoner kronor i tvärvetenskaplig forskning kopplades till fokusområdena. ■

ESKILSTUNA KOMMUN

Johan Lindström

Förvaltningschef Vård och omsorgsförvaltningen Eskilstuna kommun och ordförande i Core Team 'Välmående och självständiga äldre'

Samhällskontraktet är identifierat som en strategisk partner till Eskilstuna kommun. Kommunen har en ambitiös vision och strategiska mål som i olika grad präglas av komplexitet. På resan mot visionen och de strategiska målen har Samhällskontraktet under 2025 fortsatt att bidra med kunskap, processtöd och innovationskraft i flera av kommunens utvecklingsarbeten. Genom partnerskapet möjliggörs samverkan med akademi, civilsamhälle och andra aktörer med sikte på verkliga resultat. Det handlar inte bara om att nå effekter som gynnar medborgarna här och nu utan partnerskapet ger på riktigt kommunen bättre förutsättningar att arbeta långsiktigt, innovationsinriktat och i bred samverkan för att bättre möta framtidens behov.

MDU

Anette Olin Almqvist

Professor i didaktik, Core Team 'Alla barn och unga lyckas'

Forskare från olika discipliner på MDU verkar i flertalet av de initiativ som genomförs inom ramen för Samhällskontraktet. Forskarna har fokus på kunskapsområden som socialt arbete, hälsa, utbildning, IT, statskunskap med mera. För att kunna ta sig an samhällsutmaningar enligt Samhällskontraktets vision, krävs att forskning och kunskap från alla områden samverkar och bidrar med sina olika delar. I initiativen bidrar forskare med aktuell forskning, stöd för utvecklingsprocesser och nya empiriska studier i de aktuella initiativen för att också skapa nya forskningsresultat. Det handlar om progressiva och nydanande sätt att arbeta som forskare för att bidra till att samhällsutmaningarna hanteras med mod och i ljuset av många perspektiv.

VÄSTERÅS STAD

Per Inge Hellman

Hållbarhetschef Västerås stad och representant i styrelsen samt ordförande i Core Team 'Alla barn och unga lyckas'

Samhällskontraktet skapar möjlighet till flera perspektiv som i sin tur ger oss möjligheten till att skapa en växande förmåga. Utifrån det får vi en gemensam plattform för att ge oss möjlighet till att förändra framtiden. En annan viktig aspekt är när praktisk erfarenhet och forskning får en gemensam kraft så är min uppfattning att det ger oss möjlighet till att det skapas kunskap som rör sig ut ur klassrummet, in i samhället och vidare mot en bättre framtid.

Vår vision

Ett tryggt och hållbart samhälle präglad av tillit där du som invånare känner dig inkluderad och ges förutsättningar att uppnå din fulla potential genom hela livet

Vår mission

Tillsammans möter vi komplexa samhällsutmaningar, skapa lärande, sprida kunskap och insikter genom målmedveten och innovativ samproduktion mellan Samhällskontraktets parter, invånare, civilsamhälle och näringsliv.

Våra mål

1. Samtliga parter upplever att verksamheten inom Samhällskontraktet har bidragit till utveckling och innovation utifrån respektive parts behov och identifierade samhällsutmaningar inom de båda fokusområdena.
2. Samtliga parter upplever att det finns en systematik för innovationsarbetet samt en väl fungerande styrning, ledning och uppföljning av verksamheten i Samhällskontraktet.
3. Samtliga parter upplever att det finns en väl fungerande och ändamålsenlig kommunikation för Samhällskontraktets verksamhet.
4. Samtliga parter upplever att det finns en väl fungerande och ändamålsenlig bemanning för Samhällskontraktets verksamhet.
5. Samhällskontraktet har som mål att växla upp befintlig finansiering med minst 10 Mkr.

Våra fokusområden

Samhällskontraktet tar sig an komplexa utmaningar utifrån två prioriterade fokusområden:

- **Alla barn och unga lyckas**
- **Välmående och självständiga äldre**

Fokusområdena ger verksamheten mål att arbeta mot och möjliggör för verksamheten att samlar olika aktörer (offentliga, privata och civila) i en gemensam riktning.

SAMHÄLLSKONTRAKTET

VÅRA FOK

16

initiativ aktiva
under 2025

Alla barn och unga lyckas

2025 var ett år då Samhällskontraktets arbete med barn och unga fördjupades och tog tydligare form som ett sammanhållet systemarbete.

Arbetet samlades kring tre prioriterade samhällsutmaningar: skolans förutsättningar för lärande och välbefinnande, samordning runt unga i övergångar och risk för utanförskap samt barns och

11

initiativ aktiva
under 2025

Välmående och självständiga äldre

Ett centralt tema som fem olika initiativ utforskade från olika perspektiv var samverkan med civilsamhället och hur den kan komma att påverka kommunens roll i framtidens samhällskontrakt. Allt från kartläggning av samverkansmodeller, utveckling av föreningsdrivna mötesplatser och forskningsbaserad fallförebyggande träning

KUSOMRÅDEN

ungas delaktighet och demokratiska möjligheter.

Under året blev det tydligt att initiativen inte längre utvecklades som separata spår, utan vävdes samman både innehållsligt och organisatoriskt. Lärdomar, metoder och aktörer kopplades ihop för att skapa större systemförståelse och långsiktig riktning.

Arbetet präglades av fördjupad samverkan mellan kommunala verksamheter och akademi. Forskningscirklar, gemensamma lärprocesser och praktikutveckling genomfördes parallellt, samtidigt som kopplingen mellan skolans praktik, kommunernas samordningsstrukturer och forskningsbaserad kunskap stärktes.

2025 markerar därmed ett steg från en portfölj av enskilda initiativ till ett mer sammanhållet arbets sätt, där Samhällskontraktet fungerar som en gemensam lärande arena för att långsiktigt förbättra barns och ungas förutsättningar att lyckas – i skolan och i livet.

2025 blev året då Samhällskontraktets arbete med barn och unga gick från enskilda initiativ till ett sammanhållet systemarbete.

tillsammans med föreningar testades under året, men också hur enskilda volontärer kan spela en viktig roll.

Parallellt har initiativ som Stärka äldres självständighet genom nya servicetjänster och Framtidens äldreboende fortsatt att utforska framtida behov och lösningar långt innan beslut och formella strukturer är på plats. Här har forskare, studenter och näringsliv bidragit till scenarion och nya koncept som kan vägleda kommunernas ambition att bygga äldrevänligt samhälle i samverkan.

Det sista temat för året – kraftsamling i det förebyggande arbetet för välmående självständiga äldre – har stärkt samverkan och utbyte mellan städerna, där nya initiativet kring folkhälsa banar vägen för att vägleda arbetet framöver och samlar för första gången båda städerna, forskare och studenter i samma initiativ.

Seniorpunkten stärker samverkan för ett mer äldrevänligt samhälle, med fokus på förebyggande arbete, självständighet och nya lösningar för framtidens äldre.

PORTFÖLJ AV INITIATIV

Bilden visar Samhällskontraktets prioriterade utmaningar, och relationerna mellan utmaningarna och initiativen. FORSKNING UTBILDNING PRAKTIK

Alla barn och unga lyckas ←

➔ Välmående och självständiga äldre

Gemensamt

Initiativ 2025: Alla barn och unga lyckas

INITIATIV Framtidslifytet – feriepraktik för att sänka tröskeln till högre utbildning

PRAKTIK

FORSKNING

UTBILDNING

NYCKELPERSONER: Martell Eriksson (Zetterbergsgymnasiet), Isabelle Malmkvist (MDU), Simon Lindblom (MDU), Erik Bjurström (MDU)

BESKRIVNING: Initiativet inspirerar unga att söka högre studier och stärker övergången mellan gymnasium och universitet. Sommaren 2025 får cirka 30 elever från Zetterbergs gymnasium göra feriepraktik i universitetsmiljö, där de arbetar med samhällsutmaningar i en innovationsprocess med stöd av amanuenser från Mälardalens universitet. Satsningen stärker ungas relation till lärande och sänker trösklarna till högre studier, särskilt för dem utan naturlig väg in i akademien.

UNDER 2025:

- Genomfördes pilot tillsammans med MDU och Zetterbergsgymnasiet
- Sammanställdes insikter från pilotprojektet
- Påbörjades planering för fortsatt utveckling av Framtidslifytet

INITIATIV Den utforskande spiralen (The Spiral of Inquiry)

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Sophia Lines (Eskilstuna kommun), Johannes Rytzler (MDU)

BESKRIVNING: Ett interaktivt forskningsprojekt som utvecklar pedagogik för ökad trivsel och engagemang på Zetterbergsgymnasiet. I samverkan med Mälardalens universitet undersöks hur arbets sättet kan stärka likvärdighet, hälsa och skolnärvaro i Eskilstuna och Västerås. Genom systematisk uppföljning skapas kunskap om effekter och risker som kan möjliggöra spridning till fler skolor.

UNDER 2025:

- Utvärderades 2024 års arbete i reflekterande samtal
- Sammanställdes och bearbetades data inför artikelskrivande
- Integrerades delar av modellen i skolans kvalitetsarbete

INITIATIV Samarbete för lärande och välbefinnande i skolan

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Anette Olin Almqvist, Sandra Jerderud, Annika Axelsson, Sara Ferlander, Kitty Lassinantti (MDU)

BESKRIVNING: Forskningsprojekt som utforskar hur professioner i skolan kan samarbeta för en tryggare och mer stödjande miljö.

UNDER 2025:

- Genomfördes forskningscirklar med skolpersonal och forskare
- Studerades normers påverkan på skolmiljön
- Förbereddes breddning med elevperspektiv

INITIATIV Barnen får hela Västerås att blomma

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Ingela Isaksson Emmy Fridedal Västerås stad, Shahla Mohebbi och Anna Söderström Västerås stad

BESKRIVNING: Ett konst- och samverkansprojekt där barn och vuxna samskapar för att synliggöra barns perspektiv i staden. Genom att plantera och följa solrosor tillsammans skapas möten mellan barn, vuxna och stadens aktörer, samtidigt som en bredare samhällsdialog om gemensamt ansvar för barns uppväxt initieras.

UNDER 2025:

- 29 förskolor deltog
- Digitala träffar och workshop hölls på Konstmuseet
- Genomfördes fröhämtning i Vasaparken
- Planterades solrosor på Aseatorget
- Skördades frön för fortsatt arbete

INITIATIV Demokratisk delaktighet bland unga med intellektuell funktionsnedsättning

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Zelal Bal, Björn Boman, Jonas Hultin Rosenberg, Joakim Johansson (MDU)

BESKRIVNING: Ett forsknings- och samverkansinitiativ som ökar kunskapen om hinder och möjligheter för politiskt deltagande bland unga med intellektuell funktionsnedsättning. Genom studier och samverkan med myndigheter och civilsamhälle tas evidens och insikter fram för mer tillgängliga val och en mer inkluderande demokrati.

UNDER 2025:

- Genomfördes intervjustudie
- Utfördes registerstudie om valdeltagande
- Initierades samverkan med Youth2030 Movement
- Genomfördes läroplansstudie
- Formulerades forskningsprojekt
- Anordnades workshop och internationell konferens

INITIATIV Normer som påverkar skolan

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Sara Drew, Katrin Fardish Västerås stad, Anette Olin Almqvist MDU, Elin Engström Samhällskontraktet.

BESKRIVNING: Utforskar skolans normer och deras påverkan på trygghet och personalens praktik. Genom undersökning och gemensamt lärande mellan skolledning, personal och forskning stärks skolklimatet och arbetet mot våld och otrygghet, med ökad trygghet för elever och personal som mål.

UNDER 2025:

- Genomfördes lärprocesser med rektorer
- Etablerades forskningscirklar
- Genomfördes dialogexperiment
- Formulerades nästa steg

INITIATIV Mätandets paradox

FORSKNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Karolina och Robert från Västerås stad, Elin från Samhällskontraktet

BESKRIVNING: Utforskar hur mätning i skola och verksamheter påverkar lärande. Genom studier och dialog utvecklas nya uppföljningsprinciper med tydligt barnperspektiv som stärker barns delaktighet och ger bättre stöd för både styrning och verksamheternas lärande.

UNDER 2025:

- Omdirigerades samarbetsmiljöer
- Genomfördes intervjuer och workshops
- Mobiliserades aktörer till ansökan för Sustain Gov
- Designades nästa steg

INITIATIV UVAS

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Monica Widelund Eskilstuna, Karolina Västerås, Jenny Västerås, Elin Samhällskontraktet

BESKRIVNING: Utforskar hur verksamheter kan samverka bättre kring unga vuxna utan arbete eller studier (UVAS). Genom kartläggning och gemensamt kunskapsarbete i Västerås och Eskilstuna stärks samordning, ansvar och vägar framåt, och en grund läggs för fortsatt utveckling.

UNDER 2025:

- Genomfördes casekonferens
- Utvecklades nya arbetsätt
- Genomfördes lärandedialoger
- Sammanvåvdes med andra satsningar

INITIATIV FOFOS

PRAKTIK

FORSKNING

UTBILDNING

NYCKELPERSONER: Lucia och Anette Hallin, Charlotte MDU, Jenny Samhällskontraktet

BESKRIVNING: Ett nationellt, tvärvetenskapligt initiativ som utvecklar handlingsorienterad kunskap för att möta komplexa samhällsutmaningar och stödja en hållbar omställning av offentlig sektor. Genom samverkan mellan akademi och offentliga aktörer utforskas nya arbetsätt och styrm modeller som stärker sektorns samskapande förmåga.

UNDER 2025:

- Framtagande av projektansökan VINNOVA
- Projektansökan beviljades

INITIATIV Samverkan för fler i förskolan

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Samhällskontraktet, Netta Korhonen (januari-juli), Hanna Turesson Bernehed (augusti-december), Västerås stad, Josefin Ahlén (januari-augusti), Stina Pettersson, Katarina Andersson

BESKRIVNING: Ett utvecklingsinitiativ som stödjer kommuner att, tillsammans med offentliga och civila aktörer, nå fler barn till förskolan. Genom tester och forskningsbaserat lärande stärks uppsökande arbete och samverkan för ett mer jämlikt och tidigt främjande av barns utveckling och välbefinnande.

UNDER 2025:

- Dialoger med förskolerektorerna om närvaro och kvalitet
- Ny inriktning av initiativet med fokus på samverkan mellan olika aktörer och en bra start i livet för alla barn
- Platsbaserat undersökande utifrån nätverket runt föräldrar med små barn på Vallby i Västerås och Fröslunda i Eskilstuna
- Lokala träffar med aktörer från olika verksamheter som möter föräldrar och deras barn, med fokus på att synliggöra olika perspektiv

INITIATIV Förskolan som hälsofrämjande arena

FORSKNING

NYCKELPERSONER: MDU, Maria Harder, Camilla Eriksson, Johannes Finnman

BESKRIVNING: Ett samskapande utvecklings- och forskningsprojekt som stärker barns psykiska välbefinnande genom ökat engagemang i lek och lärande samt förbättrad pedagogisk miljö i förskolan. I samverkan mellan forskare och verksamhet utvecklas ett långsiktigt hälsofrämjande arbetsätt som stärker förskolans roll för tidig och jämlik psykisk hälsa.

INITIATIV På barn och ungas villkor (Drömfabriken)

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Jenny Samhällskontraktet, Karin Västerås, Johannes MDU, Daniel Västerås, Samhällskontraktet, Hanna Turesson

BESKRIVNING: Ett utforskande initiativ som stärker barn och ungas agens genom en gemensam arena för samskapande på jämlika villkor. Genom dialog synliggörs normer och makt som påverkar delaktighet och tillit, och ger insikter för en mer barncentrerad och adaptiv offentlig verksamhet.

INITIATIV Tecken på framgång

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Johannes MDU, Karin Erkers Västerås

BESKRIVNING: Ett pilotinitiativ där enkätdata från Skultuna kommunalförvaltning används för lärande och utveckling snarare än enbart uppföljning. Genom studentuppdrag skapas nya insikter som stärker både kommunens datadrivna utveckling och studenters förståelse för offentlig verksamhet.

INITIATIV Studenttrainers (Trainstation)

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Charlotte Västerås stad, Jenny Samhällskontraktet

BESKRIVNING: Ett pilotinitiativ där studenter från MDU är coacher och förebilder för unga, med fokus på personlig utveckling, digital kompetens och motivation till vidare studier. Genom nära vuxenstöd stärks framtidstro och handlingskraft, med målet att minska digital segregation och främja jämlika livschanser.

INITIATIV Visionsarbete Årbyskolan

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Samhällskontraktet, Jenny Sjöblom, Eskilstuna kommun, Cornelia Fischer, Roza Sharif

BESKRIVNING: Ett samverkansinitiativ som motverkar boendesegregationens effekter genom att samla perspektiv från föreningar, tjänstepersoner och näringsliv i Årby. Genom en gemensam kunskapsbas stärks samordnade insatser, med särskilt fokus på barn och ungas livsvillkor och delaktighet.

INITIATIV Vårat Årby – medborgarstudie

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Samhällskontraktet, Jenny Sjöblom, MDU, Terence Fell, Eskilstuna kommun, Roza Sharif

BESKRIVNING: Ett forskningsprojekt som genom medborgarforskning och intervjuer samlar lokala perspektiv på utsatthet och boendesegregation i Årby. Genom bilder, berättelser och dialog skapas fördjupad kunskap som stärker samordnade insatser och lokal utveckling, med särskilt fokus på barns och ungas livsvillkor.

Initiativ 2025: Välmående och självständiga äldre

INITIATIV Måltider och möten för seniorer

PRAKTIK

UTBILDNING

NYCKELPERSONER: Eskilstuna kommun Cecilia Jonsson, Malin Strandberg, Lokala restauratörer, Samhällskontraktet Marianne Kiiskilä, Petra Edoff

BESKRIVNING: Initiativet utforskar behov och lösningar för måltider i gemenskap för äldre, bl.a. genom att etablera mötesplatser i samverkan med näringslivet.

UNDER 2025:

- Utreddes lokaler och utrustningsbehov tillsammans olika förvaltningar och restaurangägare.
- Förbereddes avtal och kommunikationsmaterial inför etablering
- Paketerat lärande kring systembarriärer från lagstiftning, upphandling & kulturens påverkan för samarbete över förvaltnings- och organisationsgränser.

INITIATIV Teamombud på Ängsgärdet

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Västerås stad, Josefine Hedlund, Lena Myrberg Ängsgärdets vård- och omsorgsboende, Mälardalens universitet, Aziza Al-Ghafri, Samhällskontraktet, Petra Edoff

BESKRIVNING: Ängsgärdet utvecklas som ett modellboende där nya roller, arbetsätt, samverkan med civilsamhället och stärkt delaktighet prövas i praktiken.

UNDER 2025:

- Införandet av en ny roll, teamombud testades i samband med uppstart av ett nytt boende
- Följeforskning visade att rollen förbättrat kommunikation och samarbete, men att legitimitet inte alltid etablerats och rollens mandat behöver tydliggöras

INITIATIV Volontärer på Ängsgärdet

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Västerås stad, Linn Persson & Josefine Hedlund, Samhällskontraktet, Petra Edoff

BESKRIVNING: Ängsgärdet utvecklas som ett modellboende där nya arbetssätt testas i samverkan med civilsamhället.

UNDER 2025:

- Utvecklades koncept för forum där seniorer, boende och civilsamhällets möter personalen
- Ett första forum genomfördes, vilket bidrog till samverkan och insikter kring dagens utmaningar

INITIATIV Volontärer på Ängsgärdet

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Västerås stad, Josefine Hedlund, Haus Alexander Schnelzer, Samhällskontraktet, Petra Edoff

BESKRIVNING: Ängsgärdet utvecklas som ett modellboende där nya arbetssätt testas i samverkan med civilsamhället.

UNDER 2025:

- Utvecklades volontärsportal och kommunikationskoncept, med filmer som introducerar personal och potentiella volontärer
- Utvecklades samverkan med ABB som partner för volontärskap

INITIATIV Nav för självständighet (Seniorpunkten)

PRAKTIK

UTBILDNING

NYCKELPERSONER: Västerås stad, Linnea Zumaeta, Samhällskontraktet, Petra Edoff, Marianne Kiiskilä, Civilsamhälles- och seniororganisationer

BESKRIVNING: Nav för självständighet (Seniorpunkten) är ett initiativ där olika sätt att stärka seniorers hälsa, trygghet och självständighet testas genom utveckling av mötesplats, dialog och gemensamt lärande.

UNDER 2025:

- Genomfördes över 50 intervjuer och samtal med seniorer och aktörer, vilket gav 180 insikter om hälsa, delaktighet och framtidstro
- Mobiliserade och genomförde dialoger tillsammans med pensionärer, civilsamhälle, näringsliv, och försäkringsbolag med teman gemenskap, hälsa och självständighet
- Formulerades pilotidéer kring framtidsberedskap och framtidsutvecklare, och generationsöverskridande möten som Västerås stad genomför

INITIATIV Utbildning Existentiell hälsa

FORSKNING

UTBILDNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: MDU: Thomas Kumlin, forskare, MDU, Thomas Wahl, forskare, MDU, Eskilstuna kommun, Måsta Äng Vård&omsorgsboende, Västerås stad, Emil Jakobsson

BESKRIVNING: Initiativet stärker kunskap om personalen och äldres existentiella välmående och hur frågor om mening, hopp och livsmod kan integreras i äldreomsorgen.

UNDER 2025:

- Genomfördes behovsinventering av kommunal verksamhet
- Planerades och genomfördes pilotutbildning för 80 omsorgspersonal på Måsta Äng

INITIATIV Kunskapsöversikt Existentiell hälsa

FORSKNING

NYCKELPERSONER: MDU: Thomas Kumlin & Thomas Wahl, forskare, MDU

BESKRIVNING: Initiativet stärker kunskap om insatser för äldres existentiella välmående och hur frågor om mening, hopp och livsmod kan integreras i äldreomsorgen.

UNDER 2025:

- Genomfördes kunskapsöversikt av befintliga metoder och insatser nationellt
- Dialog med Folkhälsomyndigheten och andra aktörer nationellt kring insatser kring existentiella frågor

INITIATIV Mötesplats för servicetjänster

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Eskilstuna kommun, Cecilia Jonsson VOF
Näringslivsaktörer, ReEat, Samhällskontraktet, Åsa Öberg, Petra Edoff,

BESKRIVNING: Piloten utforskar hur äldre kan knyta kontakt och bygga förtroende för servicetjänster som näringslivet erbjuder, för att komplettera kommunens stöd och stärka äldres självständighet.

UNDER 2025:

- Genomfördes förstudie kring förutsättningar och koncept för en mötesplats som skapar en trygg brygga mellan seniorers behov och näringslivets tjänster, inkl. tänkbara affärsmodeller, finansiering och partners

INITIATIV Mobilitet & service

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Eskilstuna kommun, Cecilia Jonsson VOF
Coop Ärla, Freelway, Civilsamhälle: Svenska kyrkan, Ärla Byaråd, (PRO) Samhällskontraktet, Åsa Öberg, Petra Edoff,

BESKRIVNING: Initiativet utforskar hur servicetjänster i samverkan med näringslivet kan komplettera kommunens stöd och stärka äldres självständighet på landsbygden

UNDER 2025:

- Utvecklades pilotidé baserat på seniorers kartlagda behov från perspektivinsamlingen – vikten av att fortsätta komma ut i samhället för inköp
- Mobiliserades för en landsbygdspilot i Ärla (Byabussen) och en första ansökan för externa medel från Sparbanksstiftelsen beviljades, ytterligare finansieringsmöjligheter undersöktes.

INITIATIV Föreningsdrivna mötesplatser

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Eskilstuna kommun, Pethra Andersson & Divar Matte, Lokala idrottsklubbar, Samhällskontraktet, Erik Klinga, Petra Edoff

BESKRIVNING: Piloten utvecklar former för samverkan mellan kommun och civilsamhälle för att stärka äldres sociala sammanhang och meningsfullhet genom ett systemperspektiv på engagemang, aktiviteter och resurser.

UNDER 2025:

- Koncept för föreningsdrivna mötesplatser utvecklades och testades på fem platser
- Ansökan för skalning av koncept utvecklades och utvärdering av befintliga mötesplatser påbörjades

INITIATIV Samverkansmodell med civilsamhället

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Eskilstuna kommun, Åsa Tavemark och Pethra Andersson, Lokala föreningar och organisationer, Samhällskontraktet, Erik Klinga, Petra Edoff

BESKRIVNING: Initiativet utvecklar former för samverkan mellan kommun och civilsamhälle för att stärka äldres sociala sammanhang och meningsfullhet.

UNDER 2025:

- Kartlade och utvecklade guide kring samverkansmodeller, -former, -principer för samverkan mellan kommun och civilsamhälle vilket lanserades på innovationsveckan
- Etablerades nätverk och strukturer för samverkan med civilsamhälle

INITIATIV Finansieringsmodell för samverkan

PRAKTIK

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Eskilstuna kommun, Åsa Tavemark och Pethra Andersson, Lokala föreningar och organisationer, Samhällskontraktet, Petra Edoff, Ylva Wretås

BESKRIVNING: Initiativet utvecklar former för att finansiera samverkan mellan kommun och civilsamhälle för att stärka äldres sociala sammanhang och meningsfullhet.

UNDER 2025:

- Genomfördes kompetenshöjande insats om extern finansiering av insatser för äldres välmående. Erbjuds coaching till civilsamhällesaktörer som utvecklat idéer i tidigare fas av initiativet.

INITIATIV Framtidens äldreboende

FORSKNING

UTBILDNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Eva Holm, Beställarchef Vård och omsorg, Västerås stad Oscar Sjöqvist Söderberg, Avdelningschef Teknik och fastighet, Västerås stad, Petra Edoff, processledare, Samhällskontraktet, Carina Sjödin och Åsa von Heland, forskare MDU

BESKRIVNING: Initiativet utforskar hur framtidens äldreboenden kan utformas för att möta demografiska förändringar och nya behov.

UNDER 2025:

- Genomfördes dialoger med invånare, forskare och näringslivsaktörer baserat på framsynsmetodik med utblick år 2040. Resultatet sammanställdes i utredningen "Framtidens äldreboende"
- Kompetenshöjning och test av framsynsmetodik som en del av kommunal utredning, inkl. Omvärdsbevakning, analys och scenarioprocesser.

INITIATIV Digital intervention för balans

FORSKNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: MDU Maria Ehn, forskare hälsoteknik, MDU Johanna Fritz, docent fysioterapi, MDU Mialinn Lindvall, btr. Lektor fysioterapi, MDU Helena Tobiasson, lektor

BESKRIVNING: Initiativet utvecklar och testar digitalt verktyg att coacha seniorer som vill stärka sin fysiska förmåga och förebygga fallolyckor, med fokus på självständighet och livskvalitet.

UNDER 2025:

- Fokus har legat på att vidareutveckla en coachningsmetod inom det digitala verktyget som skapats i tidigare forskningsprojekt. Teamet har intervjuat äldre, coacher, & anhöriga samt genomfördes en workshopserie för att ta fram en prototyp av coachningsmetod på distans
- Litteraturstudie om teknikbaserade interaktioner för att öka kroppskännetom kopplat till posturalt svaj

INITIATIV Tidig upptäckt och träning för fallprevention

FORSKNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: MDU: Mia Folke, professor hälsoteknik & Abdelakram Hafid, Bitr Lektor, Skridskoklubben Pollux

BESKRIVNING: Initiativet utvecklar och testar verktyg för att stärka seniorers fysiska förmåga och förebygga fallolyckor, med fokus på självständighet och livskvalitet.

UNDER 2025:

- Utvecklat och utvärderat träningskonceptet "Bli stark som en skridskoåkare". En 10-veckors intervention genomfördes med 34 deltagare (60–81 år) i samarbete med en lokal skridskoklubb

INITIATIV Sensorsystem posturalt svaj

FORSKNING

NYCKELPERSONER: Mia Folke, professor hälsoteknik, & Abdelakram Hafid, Bitr Lektor

BESKRIVNING: Initiativet utvecklar och testar verktyg för att stärka seniorers fysiska förmåga och förebygga fallolyckor, med fokus på självständighet och livskvalitet.

UNDER 2025:

- Testades nyskapande sensorbaserad mätmetod för att detektera svaj under rörelse. En första vetenskaplig publikation har förberetts och algoritmer har börjat utvecklas för att analysera sensordata från olika åldersgrupper

INITIATIV Personcentrerad hemtjänst

FORSKNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Samhällskontraktet, Emma Victoria Nilsson, MDU Lena Marmstål Hammar, Eskilstuna kommun, Johan Lindström

BESKRIVNING: Förstudie kring ambitionen att utveckla de kommunala verksamheterna kopplat till personcentrering och omvandling av roller inom hemtjänst.

UNDER 2025:

- Intervjuer och dialoger genomfördes med parterna vilket sammanställdes i en rapport med förslag på nästa steg

INITIATIV Folkhälsa – gemensam baslinje

FORSKNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Eskilstuna kommun, Monica Helmisaari, Västerås stad, Frida Söderqvist, Mälardalens universitet, Karin Schölin-Byvall, Samhällskontraktet, Emma Victoria Nilsson, Petra Edoff

BESKRIVNING: Initiativet syftar till att skapa en gemensam kunskapsgrund om äldres hälsa och livsvillkor i varje region för mer förebyggande och långsiktiga beslut.

UNDER 2025:

- Genomfördes intervjuer och mobiliserades aktörer från kommun, region, akademi
- Initierades arbete med att samla befintlig kunskap och data

INITIATIV Kooperativa modeller

FORSKNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Samhällskontraktet, Emma Victoria Nilsson, Petra Edoff, Civilsamhällesaktörer och parter

BESKRIVNING: Förstudie för att utreda potentiellt initiativ kopplat till kooperativa modellers potential inom vård- och omsorg

UNDER 2025:

- Intervjuer och dialoger genomfördes med parterna, civilsamhällesaktörer och branschorganisationer vilket sammanställdes i en rapport med förslag på nästa steg
- Planering inför seminarium med experter från branschorganisationer och forskare Jan 2026

INITIATIV Salus mea – digitalt stöd för hälsa och trygghet

PILOT

FORSKNING

PRAKTIK

NYCKELPERSONER: Salus Mea, Kristoffer Hedram, Emanuel Vedefors Samhällskontraktet, Marianne Kiiskilä, Petra Edoff

BESKRIVNING: Initiativet utforskade hur digitala trygghetslösningar kan bidra till ökad hälsa och trygghet för äldre i hemmiljö.

UNDER 2025:

- Genomfördes tester och dialoger med seniorer kring digital trygghetslösning
- Beslutades att avsluta piloten utifrån tekniska och juridiska förutsättningar
- Sammanställdes lärdomar om regelverk och ansvar mellan kommunala och privata tjänster

Utvärderingen i sin helhet kan läsas på samhällskontraktet.se

UTVÄRDERING

LÄRDOMAR & RIKTNING FRAMÅT

Hur långt har vi kommit i arbetet med att möta komplexa samhällsutmaningar – och vart är vi på väg? Samhällskontraktets externa utvärdering för perioden 2022–2024 ger en samlad bild av hur partnerskapet mellan Mälardalens universitet, Västerås stad och Eskilstuna kommun bidrar till verklig förändring i system, för individer och genom samverkan.

Utvärderingen visar att Samhällskontraktet på ett uthålligt sätt har lyckats omsätta ett systemperspektiv i praktisk handling. Som utvärderaren Christina Johannesson uttrycker det:

W *Det är en sak att ha teoretisk insikt om nödvändigheten av ett systemperspektiv – en annan att få det att fungera i praktiken. Jag är därför både förbluffad och imponerad av hur Samhällskontraktet på ett uthålligt sätt lyckats omsätta systemteori i verkligheten – i en genuin och legitim samverkansmiljö för radikal förnyelse där det verkligen behövs.”*

Samtidigt tydliggör rapporten vilka utvecklingsområden som är avgörande för att ytterligare öka effekten framåt. Det handlar bland annat om att fortsätta stärka fokus på systemförändring, tydliggöra sambandet mellan avsikt, genomförande och långsiktig effekt samt säkerställa att lärande, styrning och implementering hänger ihop över tid. Utvärderingen pekar också på vikten av att värna och vidareutveckla de former för samverkan, ledarskap och handlingsutrymme som gör verklig förändring möjlig i praktiken.

Rapporten utgör därmed inte bara en återblick, utan ett strategiskt underlag för styrelsens beslut om Samhällskontraktets fortsatta inriktning och prioriteringar. De erfarenheter och lärdomar som lyfts fram blir centrala i arbetet med att vidareutveckla partnerskapet och stärka dess bidrag till långsiktig och hållbar samhällsutveckling. ■

FOKUSOMRÅDE

Alla barn och unga lyckas

SAMHÄLLSMÅL

Alla barn och unga ges förutsättningar och tar sin rätt att medskapa sina sammanhang

INITIATIV

Att hålla en demokratisk vardagspraktik

DET VI UPPMÄRKSAMMAR VÄXER

Rektorer beskriver hur ett hårdare samhälle tar sig uttryck i skolan med ökat våld och hotfullt språk. Samtidigt beskriver de hur skolans breda demokrati- och bildningsuppdrag upplevs svårt att leva upp till inom rådande strukturer. Samhällskontraktet samarbetar nu med skolledare, forskare och kommun för att undersöka hur de kan påverka de system de verkar i.

Rebecca Jungermann, biträdande rektor på Nybyggeskolan och Viksängskolan, och Malin Rindetoft, rektor på Fredriksbergsskolan, känner igen bilden av ett förändrat klimat.

– Utvecklingen har gått väldigt fort. Det är högaktuellt. Det händer allvarligare saker oftare, även om det inte är hela tiden. Det vi ser i samhället ser vi också i skolan. Det är ingen skyddad verkstad. Det kan börja med språket, hur man pratar med varandra, och sedan ta sig uttryck i handling. Vi ser också att fler barn som inte mår bra.

Processledaren för initiativet, Elin Engström, arbetar med olika grupperingar i kommunen som tillsammans utforskar och beskriver sina erfarenheter av att arbeta med barn och unga. Bland annat har Malin och Rebecka deltagit i en rektorsgrupp tillsammans med rektorer från hela skolsystemet för att undersöka vad som egentligen händer i skolan. Rektorerna har både varit i utforskande samtal och

aktivt undersökt och förändrat sina relationer i skolan i form av mikrohandlingar.

– Vi har mötts i utforskande samtal där de på olika sätt har undersökt sina sammanhang, hur relationer och interaktioner tar sig uttryck vardagen mellan personal och elever. Ganska tidigt fick de syn på att man mer konsekvent undviker det som är obekvämt i skolvardagen. Vi fördjupade oss i frågor om vilka konsekvenser det får för skolans bredare demokrati- och bildningsuppdrag, säger Elin.

I den framväxande utvecklingsprocessen har Elin arbetat nära med tjänstepersoner från kommunen, i huvudsak Sara Drew, utvecklingsledare på Barn och utbildningsförvaltningen och Katrin Fardish, strateg i jämställdhet och våldsprevention på Stadsledningskontoret. Sara Drew ser hur samtalen i rektorsgruppen påverkat hennes sätt att tänka kring utveckling.

– För mig blev det tydligt att vi inte kan prata kunskapsresultat utan att samtidigt prata om

Sara Drew lyfter relationernas avgörande roll i skolutvecklingen: utan tillhörighet spelar undervisningens kvalitet ingen roll.

I workshoppar möts skola och forskning för att tillsammans stärka relationer och skapa bättre förutsättningar för alla unga att lyckas.

– Det finns en tendens att relationella kontaktytor med barn och föräldrar förskjuts när sociala funktioner kliver in i skolan. För att undersöka det gör vi aktionsforskning, vilket är ett sätt att tänka kring hur man kan arbeta för att utveckla verksamheten och samtidigt skapa kunskap om det man gör, säger Anette

Nu bedrivs aktionsforskning på två av skolorna vars rektorer också deltar i rektorsgruppen. Aktionsforskningen organiseras som forskningscirkel, en form som bygger på studiecirkeln men där forskaren finns med i gruppen. Cirkelarna samlar bland annat rektor, lärare, elevhälsoteam och skolsociala team för att diskutera konkreta handlingar och pröva nya arbetssätt.

– Vi fick ihop ett tvärvetenskapligt team med forskare med olika utgångspunkter i skolpraktiken. Nu kan vi både undersöka lärares arbete för att eleverna ska kunna lära sig, liksom socionomer och

socialpedagogers arbete för att eleverna ska må bra. Det blir ett samarbete som undersöker både välbefinnande och lärande, säger Anette.

Om att stanna i det svåra

Initiativet har gett skoledarna ett forum att undersöka det som skaver.

– Det har varit värdefullt att sitta i samma grupp från förskola till gymnasium och se sambanden. Det som händer i förskolan tar sig andra uttryck i gymnasiet, men det hänger ihop, säger Rebecca Jungermann.

Malin Rindetoft lyfter hur relationernas roll förändras över tid.

– I lägre åldrar är undervisningen mer relationsnära. Ju äldre eleverna blir, desto mer fokus hamnar på mätning och betyg. Då behöver vi fråga oss vad det gör med vårt uppdrag.

Samhällskontraktets kärna är att bygga relationer och nätverk som har en gemensam vilja att utveckla initiativ och att hitta det innovativa. Det låser upp så mycket i en kommun och ger oss nu möjligheten att sprida en främjande praktik.”

Robert Ånholm

Nästa steg – att väva ihop initiativen

Nu vävs initiativets olika grupperingar ihop med andra initiativ vars arbete hänger samman med insikterna från rektorsgruppen och forskningscirkelarna. I initiativet om unga som varken studerar eller arbetar (UVAS) utgörs gruppen av många ungdomar som hoppat av skolan. Nu kommer rektorsgruppen att vara i dialog med ungdomar som avbrutit sina studier och därmed också undersöka hur skolutvecklingen kan inkludera deras erfarenheter.

– När vi analyserade ett case med en ungdom som hoppat av skolan såg vi att alla förvisso hade gjort sitt uppdrag, ändå blev det inte bättre för den eleven. Det var en ögonöppnare. Vi behöver förstå vad som händer mellan oss, inte bara i våra respektive uppdrag, säger Sara Drew.

Med hjälp av externa medel från innovationsprogrammet Sustain Gov är ambitionen att utvecklings-

processen ska fortsätta växa fram och där forskning och praktik fortsätter att utvecklas tillsammans.

– Det som är spännande för mig är att få arbeta med bredare frågor med flera ämnesområden och professioner. Den här gången växte forskningsfrågan fram i initiativen och i möten med skolorna och fortsätter att utvecklas. Det är det som gör det här arbetet samproducerat, säger Anette Olin Amqvist.

Kanske är det just där styrkan ligger: inte i färdiga svar, utan i en gemensam förmåga att undersöka, pröva och lära. När alla gör sitt, men det ändå inte räcker, behövs förmåga att stanna i komplexiteten – och förändra tillsammans. ■

FOKUSOMRÅDE

Välmående och självständiga äldre

SAMHÄLLSMÅL2030 ska alla äldre personer uppleva en god hälsa och välbefinnande
2030 har vi självbestämmande invånare som lever ett socialt och aktivt liv där alla känner sig trygga**INITIATIV**Nav för självständighet
Ångsgärdet, för äldre i tiden

NAV FÖR SJÄLVSTÄNDIGHET

Vi lever längre än tidigare generationer – ofta med många friska år, men också med nya frågor om trygghet, gemenskap och självständighet. För att fler ska kunna leva ett välmående liv långt upp i åldrarna behöver vi tänka nytt. Våren 2025 inleddes därför ett utforskande arbete i Västerås för att samla perspektiv och tillsammans undersöka vad som krävs för ett gott liv efter 65.

Samhällets förutsättningar ändras och de offentliga resurserna räcker inte på samma sätt som tidigare. För att fler ska kunna leva ett välmående och självständigt liv långt upp i åldrarna behöver vi därför tänka nytt – både som individer och som samhälle.

Mot den bakgrunden inleddes våren 2025 ett utforskande arbete, där Västerås stad och Samhällskontraktet tillsammans tog sig an frågan om vad som faktiskt krävs för ett gott liv efter 65. Utgångspunkten var den nya mötesplatsen Seniorpunkten, inte

som en färdig verksamhet eller lösning, utan som en möjlighet att samla perspektiv och lyssna in behov från invånare, föreningar, företag och civilsamhälle. Fokus låg på att undersöka tre grundläggande frågor: vad vi som individer kan göra för att stärka vår egen hälsa och självständighet, vad vi kan göra tillsammans med andra för att bygga gemenskap och sammanhang och vad olika aktörer kan bidra med för att skapa bättre förutsättningar för ett hållbart seniorliv. Genom intervjuer, dialogmöten och gemensamma

Dialogmöten där seniorer och aktörer tillsammans utforskade behov, möjligheter och nya vägar för ett självständigt och meningsfullt seniorliv.

analyser samlades ett brett underlag av erfarenheter och insikter. Studenter har bidragit genom att utveckla koncept och kommunikation för navet, samt genom att ta fram konkreta designförslag för den fysiska miljön och digitala lösningar som sänker trösklar och främjar seniorers delaktighet

En viktig del i arbetet var att inte vänta på en färdig organisation eller struktur. Som ett bidrag i den utforskande fasen öppnades Seniorpunkten som en levande prototyp, en test- och lärandemiljö där idéer, arbetssätt och samverkansformer kunde prövas i praktiken. Parallellt bidrog initiativet till att utbilda samtalsledare, delta i intervjuer samt hjälpa till att facilitera dialoger och analysmöten, där insikter fördjupades och sattes i relation till varandra.

Dessa insikter blev startpunkten för att vidareutveckla Seniorpunkten mot ett nav för självständighet, där olika aktörer kan mötas och tillsammans ta ansvar för framtidens seniorliv i Västerås.

Fyra pilotidéer identifierades som särskilt viktiga att undersöka vidare: framtidsberedskap inför livet som äldre, nya former för engagemang där seniorer bidrar som medskapare och brobyggare, generationsöverskridande möten som stärker tillhörighet och förståelse samt mötesplatser nära bostaden som sänker trösklar till gemenskap, aktivitet och stöd. Tillsammans utgör dessa piloter nästa steg i utveckling-

en av Seniorpunkten som ett nav för självständighet, där lösningar testas, lärande delas och nya arbetssätt växer fram tillsammans. ■

David Wallander, amanuens och beteendevetarstudent, har arbetat med den rumsliga gestaltningen av mötesplatsen Seniorpunkten i Västerås.

EXISTENSIELLT VÄLMÅENDE

NÄR LIVETS STORA FRÅGOR FÅR TA PLATS

Existentiell hälsa handlar om hur vi upplever mening, sammanhang och riktning i livet. Frågor som berör identitet, relationer och tillhörighet är en del av människans livsvillkor och påverkar vårt välbefinnande genom hela livet.

Denna text har tagits fram i samarbete med studenten NINNI HAETTMANN inom ramen för kursen Redaktionell design.

FOKUSOMRÅDE

Välmående och självständiga äldre

SAMHÄLLSMÅLAlla äldre personer ska uppleva en god hälsa och välbefinnande
I vardagen bidrar alla utifrån förutsättningar till nyfikat kunskapsutbyte och hållbart hälsosamt lärande**INITIATIV**

Existentiell hälsa

Existentiell hälsa

Existentiell hälsa handlar om mening, sammanhang och livsmod. Om att känna tillhörighet, hopp och värdighet, också när livet är skört. Trots att forskningen visar att dessa dimensioner är avgörande för välbefinnande och självständighet, har de länge haft en undanskymd roll i omsorgens praktik.

När forskningen möter vardagen

Vid Mälardalens universitet arbetar sociologerna Thomas Wahl och Tomas Kumlin med ett forskningsinitiativ om existentiellt välmående som tar just dessa frågor på allvar. Genom Samhällskontraktet samverkar kommunala verksamheter i Västerås och Eskilstuna med forskare. Arbetet har utforskat hur existentiella frågor hos äldre kan mötas, inte bara i teorin, utan i praktiken.

Begreppet existentiell hälsa har vuxit fram som ett sätt att tala om sådant som tidigare ofta sorterats under "andlighet" – ett ord som i en svensk kontext lätt kopplas till religion. I dag används begreppet allt oftare för att fånga livsfrågor som angår alla människor, oavsett tro.

Att inte behöva lösa – bara vara kvar

En viktig del i forskningsinitiativet har varit att stötta personal inom äldreomsorgen i att våga möta existentiella frågor, snarare än att undvika dem. Under våren 2025 genomfördes därför en utbildningsinsats på det särskilda boendet Måsta Äng i Eskilstuna, där omkring 80 medarbetare deltog.

– I omsorgen är vi ofta tränade i att lösa problem, säger Thomas Wahl. Om någon är hungrig ger vi mat. Om någon behöver duscha hjälper vi till. Men existentiella frågor går inte att lösa på det sättet. Där handlar det om att kunna stanna kvar i samtalet och möta människan där hon är.

Utbildningen handlade därför inte om att ge färdiga svar, utan om att skapa trygghet hos personalen att vara närvarande i samtal som rör rädsla för döden, ånger över livsval eller känslan av tomhet. Ibland är det enda som går att säga: "Jag känner igen det där. Jag har samma frågor."

W Existentiell hälsa handlar om att hitta en riktning eller mening i sitt liv. När du känner att ditt liv hänger ihop, på något sätt, att du hör till eller ser en väg framåt, stärks också ditt välbefinnande."

Thomas Wahl, universitetslektor i sociologi

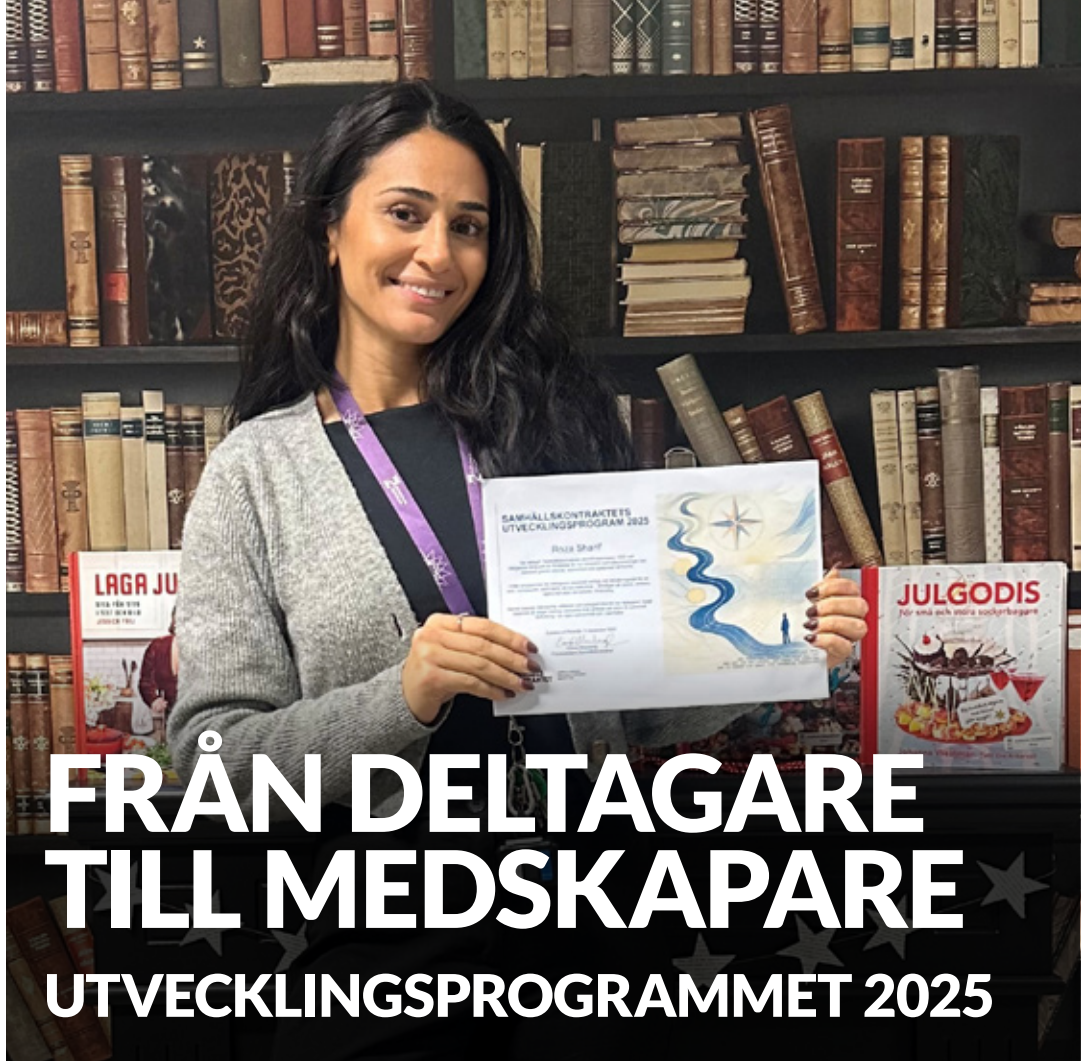
En fråga om värdighet

Sverige är ett av världens mest sekulariserade länder. Samtidigt lever vi i ett samhälle som ställer höga krav på individen att skapa mening, lycka och identitet på egen hand. Det gör de existentiella frågorna både mer personliga och mer ensamma.

Initiativet om existentiellt välmående vill bryta den tystnaden. Det handlar om att se mötet med de existentiella frågorna som en grundläggande del av välbefinnandet, inte som något extra eller valfritt. När dessa frågor tas på allvar stärks inte bara den äldre individens psykiska hälsa, utan också relationen mellan äldre och personal.

En del av ett större arbete

Forskningsinitiativet om existentiell välmående är en del av Samhällskontraktets fokusområde Välmående och självständiga äldre och har tydliga kopplingar till andra utvecklingsarbeten, som förebyggande insatser och samverkan med civilsamhället. Arbetet fortsätter nu i dialog med kommunerna kring hur existentiellt välmående kan få en mer självklar plats i organisation, kompetensutveckling och vardagspraktik. För när livets stora frågor får ta plats, händer något också med omsorgen. Den blir mer mänsklig. Mer jämlik. Och kanske lite mindre ensam. ■

Under 2025 har Samhällskontraktets utvecklingsprogram samlat 20 medarbetare från Eskilstuna kommun, Västerås stad och Mälardalens universitet. Programmet har byggt kapacitet att leda och agera i komplexa samhällsutmaningar. Inte genom färdiga lösningar, utan genom att utveckla deltagarnas förmåga att förstå system, ta ansvar och omsätta lärande i handling.

Vad gav programmet?

1. Förmåga att leda i osäkerhet

Deltagarna har stärkt sin förmåga att navigera när svaren inte är givna. Fokus har flyttats från att snabbt leverera lösningar till att formulera rätt frågor, hålla riktning över tid och våga agera även när helhetsbilden är ofullständig.

2. Systemiskt handlingsutrymme

Programmet har bidragit till ett tydligt skifte från stuprörstänkande till helhetsperspektiv. Deltagarna arbetar i högre grad med samband mellan struktur, kultur, relationer och tjänster och ser sin egen roll som aktiv del av systemförändring.

3. Inre kapacitet för förändringsarbete

En central effekt är stärkt inre hållbarhet: mod, tillit, reflektion och förmåga att stå kvar i motstånd. Detta har ökat deltagarnas uthållighet i långsiktigt förnyelsearbete och deras förmåga att skapa psykologisk trygghet även i sina egna sammanhang.

4. Från individ till kritisk massa

Programmet har byggt en gemensam plattform av språk, begrepp och arbetssätt. Resultatet är ett tvärsektorielt nätverk av förändringsledare som kan samverka snabbare, klokare och mer koordinerat kring komplexa samhällsfrågor.

"Det här programmet har förändrat hur jag ser på ledarskap. Jag har gått från att tänka 'Hur löser vi det här?' till 'Hur lär vi oss tillsammans?' ... Det jag tagit med mig är att jag gått från att vara projektledare till att känna mig som systemledare."

Erika Olsson, samverkanskoordinator, MDU

"Hitta lösningarna snabbt det är vi ganska bra på, men vi behöver göra det komplext... Att stanna upp i att utforska det komplexa utan att veta exakt vart vi ska. Det är utmanande... Det kräver tålmod i ledarskapet framförallt."

Karin Erkers, utvecklingsledare, Västerås stad

"En sak är klart, jag kommer aldrig gå tillbaka till den jag var innan jag började det här programmet. Det har varit förpestitigt jobbigt men också alldeles alldeles underbart. Det har krävt otroligt mycket energi, men oj så mycket energi det har gett."

Katarina Andersson, avdelningschef, Eskilstuna kommun

"Jag blev jätteegoistisk och tänkte att jag faktiskt är en jätteviktig pusselbit. För om jag inte driver, om jag inte lyser på rätt saker, då händer ingenting."

Åsa Löving, utvecklingsledare, Västerås

"Vi har pratat om komplexa system och att det kan liknas vid en väv. En väv som vi skapar och omskapar tillsammans."

Malin Friberg, utvecklare, Eskilstuna kommun

"Det här programmet har varit intensivt, jag har varit åksjuk. ... Att våga stå kvar i de svårare frågorna och inte studsa direkt på lösning. Det är en av mina utmaningar. Det här har hjälpt mig att våga stanna upp."

Malin Stange, utvecklingsledare, Västerås stad

"Man måste i en komplex verklighet faktisk våga prova även om det är skitläskigt."

Anna-Madeleine Pettersson, utvecklingsledare, Västerås stad

"När allting känns komplext och hopplöst och svårt så är det små handlingar som för oss framåt. I komplexa system är det summan av våra mikrohandlingar som i slutändan förändrar strukturer, lagar, policys och till slut hela samhällen."

Roza Sharif, enhetschef, Eskilstuna kommun

"Att inte sträva efter att lösa komplexitet. Att få kunskap genom att testa. Att inte tro på att jag sitter på svaren... Att mina modeller aldrig fångar hela bilden. Att jag behöver dansa med systemen."

Mattias Kjellkvist, utvecklare digitalisering, Eskilstuna kommun

Från deltagare till medskapare

Ett bärande resultat är förflyttningen i identitet: från att vara mottagare av kunskap till att ta rollen som medskapare av förändring. Programmet har stärkt deltagarnas upplevelse av ansvar, handlingskraft och möjlighet att påverka – både i den egna organisationen och i samverkan med andra.

Framåtriktad effekt

Nästa steg handlar om att förvalta och förstärka den kapacitet som byggts. Deltagarna efterfrågar former för fortsatt gemensamt lärande, kollegialt stöd och möjligheten att använda nätverket som testbädd för nya arbetssätt. Här finns en stabil grund för fortsatt systemförändring med Samhällskontraktet som möjliggörare. ■

Resultat i korthet

- Ökad kapacitet: Nära 90 % upplever en tydlig ökning i sin förmåga att hantera komplexa samhällsutmaningar.
- Förändrat arbetssätt: 76 % beskriver att deras uppdrag har utvecklats i riktning mot mer systemiskt och strategiskt arbete.
- Hög relevans: Nära 90 % rekommenderar programmet vidare.

AKTIVITETER UTÖVER INITIATIVEN

Utöver Samhällskontraktets större och långsiktiga initiativ utfördes 2025 en rad aktiviteter för att möjliggöra för verksamhetens utveckling och arbete i fokusområdena.

2025-01-07

Matchning och WS: mångvetenskaplig forskning i SHK – SHK:s roll: Facilitera matchning mellan pågående och potentiell forskning med SHK:s identifierade utmaningar och kontext för forskare från de mångvetenskapliga satsningarna samt MDU:s Core Team-representanter samt forskningsledare

2025-01-31

Experio Exchange #4 – Fokus på främjande praktik i Västerås stad kopplat till SHK:s initiativ Att hålla en demokratisk vardagspraktik.

2025-02-12

Är ordet fritt? – Samtal om yttrandefrihet, forskarfrihet och demokrati tillsammans med Västerås Konstmuseum och Västmanlandsmuseet. Panel, konstlabb och visningar.

2025-02-18

Högvarv Eskilstuna – Tillsammans med MDU och Studentkåren.

2025-02-20

Högvarv Västerås – Dialog med studenter om praktikplatser, samverkan och komplexa samhällsutmaningar.

2025-03-19

SustainGov Lärandecafé – Delar erfarenheter av hur systemteori omsätts i praktik med fokus på "Välmående och självständiga äldre".

2025-03-26

Från idé till verklighet – att söka och driva projekt tillsammans – Temadag i Eskilstuna om hur civilsamhälle och kommun kan utveckla projekt för tryggt och självständigt äldre. Mötte finansärer, utvecklade idéer med lokala aktörer.

2025-09-02 – 2025-09-06

Framtidens äldreboende – Workshop med Center för välfärdsförändring – Temaworkshop i samverkan med centret kring Framtidens äldreboende, där forskare och företagare fick ge inspel till utredningen genom en workshop baserad på framsynsmetodik, ledd av två forskare från initiativet.

2025-04-24

Framtidens äldres boende 2040 (Framtids-workshop) – Workshop för personer födda på 60-talet om framtidens boendemiljöer för äldre.

2025-05-07

A Manifesto for Education – Heldagsevent på MDU tillsammans med forskare. Responspresentationer, reflektioner och samtal om public education.

2025-05-26 – 2025-05-27

Koncernledning och KSAU Eskilstuna kommun

– SHK:s roll: Presentation och dialog med Eskilstuna kommuns koncernledningsgrupp samt Kommunstyrelsens arbetsutskott

Invigning av Nav för självständighet – Invigning av den nya mötesplatsen skapad tillsammans med seniorer, civilsamhälle och näringsliv. Workshops, samtal och lokala exempel.

2025-05-07

Kunskapsfesten, Eskilstuna – Dela metoder, verktyg och erfarenheter från fem års arbete med innovativ samverkan. Föreläsning + workshop.

2025-10-02

Lärande i samverkan med Wenger-Trayner

– Internationellt seminarium om social learning capability och Communities of Practice. Firande av RoC:s tvåårsjubileum.

2025-10-03

Besök av Skolinspektörer från Spanien – SHK:s roll: värd för besök av spanska skolinspektörer och faciliterade dialog mellan MDU, Barn och utbildningsförvaltningen i Eskilstuna och inspektörerna.

2025-10-06

Lansering rapport på Innovationsveckan

– Lansering av rapporten "Så kan kommun och civilsamhälle samverka för en bättre äldreomsorg: omvärldsanalys och guide" på Innovationsveckan arrangerat av bl.a. SKR och Vinnova. Presentation om konceptet Föreningsdrivna mötesplatser.

2025-10-14

Högvarv Eskilstuna (höst) – Möter studenter som vill bidra till komplexa samhällsutmaningar.

2025-10-16

Högvarv Västerås (höst) – Fortsatt rekryterande och samverkande fokus.

2025-10-22

Mitt i Musiken (Normer som påverkar skolan)

– Musikalisk upplevelse och dialog om lärande, normer och skolans demokratiuppdrag tillsammans med Västmanlandsmusiken.

2025-10-30

Pop-up Exhibition

– Utmaningsdriven utbildning – Studenter från olika program presenterar arbete kring barns och ungas utanförskap. Mötesplats med forskare och kommuner.

2025-11-04

Communityfrukost Västerås – Första steg mot återkommande communityträffar om hur vi bygger energi och lärande mellan organisationer.

2025-11-06

Communityfrukost Eskilstuna – Utforskande samtal om samverkan och vad communityt behöver framåt.

2024-11-19

Sörmlands Innovationsdag – Ledde workshop om systemtransformation, mikrohandlingar och utforskande arbetssätt. Fokus på relationer, systemförståelse och mod i förändringsarbete.

2025-12-05

Rundabordssamtal: Agenda för friskare unga

– SHK:s roll: Medskapare i Idéer för Livets kraftsamling 'Agenda för friskare unga'.

Studenter från statsvetenskap, innovation och design samt entreprenörskap vid Mälardalens universitet samlades i Eskilstuna för att genom Samhällskontraktet utforska barns och ungas utanförskap genom tvärvetenskapligt samarbete – följt av ett panelsamtal med perspektiv från akademi och praktik. Foto: Dilyana Tashkova

STUDENTER SOM GÖR SKILLNAD

Genom utmaningsdriven utbildning kopplades utbildningar vid Mälardalens universitet samman med skarpa samhällsutmaningar i Västerås stad och Eskilstuna kommun. Arbets sättet skapade mervärde genom att utbildning, forskning och samhällsutveckling möttes i samma process – med studenterna som aktiva medskapare.

Under 2025 utvecklades studentinvolveringen inom Samhällskontraktet till en tydligare och mer sammanhållen del av arbetet. Genom utmaningsdriven utbildning kopplades utbildningar vid Mälardalens universitet samman med skarpa samhällsutmaningar i Västerås stad och Eskilstuna kommun. Arbets sättet skapade mervärde genom att utbildning, forskning och samhällsutveckling möttes i samma process – med studenterna som aktiva medskapare.

Studentinsatserna spände över flera sakområden – från digital inkludering och teknikstöd för barn och unga, till utveckling av mötesplatser för äldre, folkhälsunderlag, innovationshandledning, kommunikationsinsatser och forskningsnära examensarbeten.

Arbetet omfattade både sociala, rumsliga och digitala dimensioner av samhällsutveckling.

Skarpa case integrerades i ordinarie undervisning och blev betygsgrundande moment. Hela studentgrupper deltog i flera kursomgångar och bidrog med analyser, koncept, prototyper, visualiseringar och kommunikationsmaterial som användes som diskussions- och utvecklingsunderlag i kommunernas pågående arbete. För Samhällskontraktet innebar detta ett ökat inflöde av perspektiv, metodstöd och konkret underlag som annars sällan ryms i ordinarie verksamhet. För utbildningarna stärktes relevansen och kopplingen till komplexa samhällsutmaningar.

Genom att arbeta med lokala utmaningar med

Amanuenserna Angelica, Simon, Dilyana och Faisal bidrog 2025 till att koppla samman utbildning, forskning och kommunernas utvecklingsarbete genom skarpa uppdrag och långsiktig samverkan.

David Wallander gick från amanuens och samordnande roll inom studentinvolvering till anställning i Västerås stad – ett konkret exempel på hur Samhällskontraktet stärker lokal kompetensförsörjning.

bäring på social hållbarhet, jämlikhet och inkludering får studenterna också möjlighet att träna sig i att tänka globalt och agera lokalt. Uppdragen knyter an till större samhällsfrågor och globala mål, samtidigt som lösningarna utvecklas i konkret samverkan med kommunala verksamheter och invånare. På så sätt bidrar arbetet till att stärka studenternas förmåga till ansvarstagande, systemförståelse och ett aktivt globalt medborgarskap.

Parallellt med de kursbaserade insatserna bidrog studenter även genom längre uppdrag i form av amanuensjänster, praktikplatser och examensarbete. Dessa uppdrag gav kontinuitet i pågående processer och möjliggjorde fördjupning, uppföljning och relationsbyggande över tid.

I vissa uppdrag fungerade studenter även som handledare och förebilder för yngre målgrupper, exempelvis genom innovationshandledning för gymnasieelever och teknikstöd i lokala verksamheter. Därmed stärktes även kedjan mellan utbildningsnivåer och framtida kompetensförsörjning. Flera uppdrag hade även tydlig koppling till forsknings- och utvecklingsarbete, där studenter bidrog med kunskapsunderlag, analyser och metodutveckling som stärker den långsiktiga kunskapsbasen inom Samhällskontraktets prioriterade områden.

En viktig möjliggörare under året var att Samhällskontraktet hade en samordnare för studentinvolvering på halvtid. Funktionen skapade struktur, framförhållning och matchning mellan kommunernas

behov, utbildningarnas planering och studenternas uppdrag, samt säkerställde återkoppling och användning av resultaten. Erfarenheterna från 2025 visar tydligt att denna typ av samordning är avgörande för kvalitet och långsiktighet och att funktionen med fördel bör finnas centralt vid MDU för att möjliggöra fler, mer jämlika och skalbara samarbeten framåt.

För studenterna innebär deltagandet mer än ett kursmoment. Arbetet gav erfarenhet av skarpa uppdrag, samskapande och samverkan med offentliga aktörer. I flera fall har engagemanget också lett vidare till fortsatt samverkan och anställning. Studentinvolveringen bidrar därmed inte bara till utvecklingsarbete här och nu, utan även till kommunernas långsiktiga kompetensförsörjning. ■

NÄR AI BLIR VERKTYG FÖR SAMHÄLLS- FÖRÄNDRING

Under 2025 har Samhällskontraktet genomfört en riktad satsning på tillämpad artificiell intelligens (AI) för att stärka organisationens förmåga att arbeta mer kunskapsbaserat, sammanhållet och proaktivt i komplexa samhällsfrågor. Satsningen har haft ett tydligt verksamhetsfokus och utgått från konkreta utvecklingsbehov i samverkan mellan kommuner, akademi och andra aktörer.

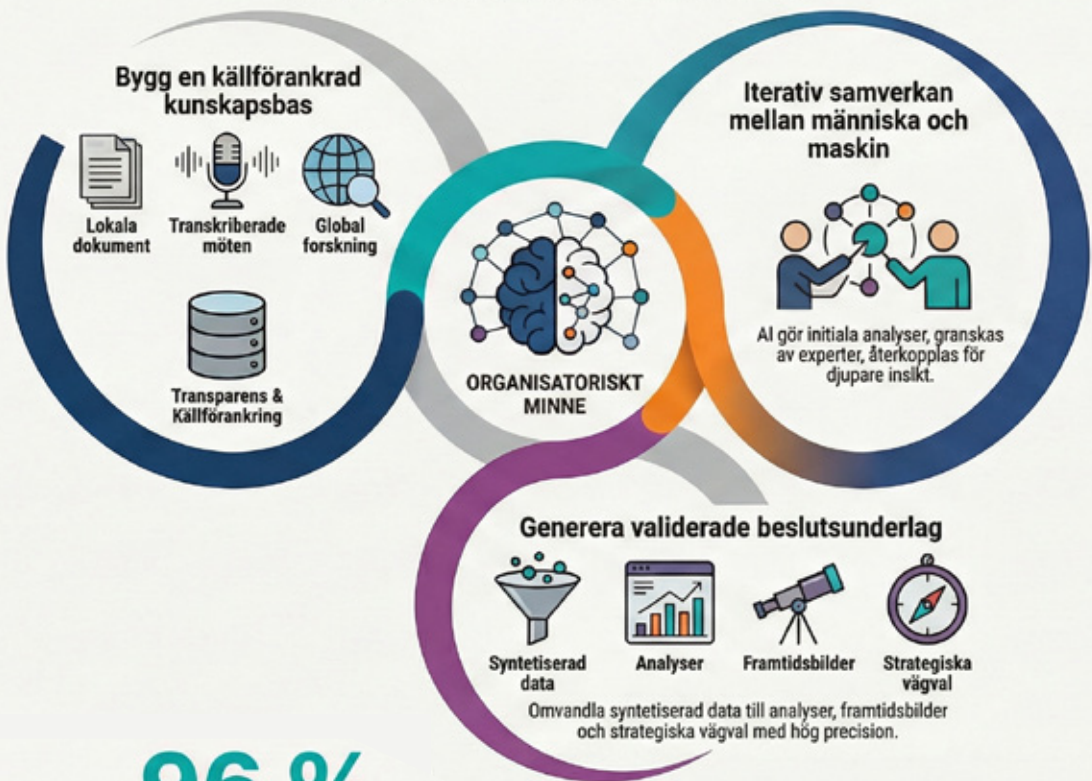
Tillsammans med AI@MDU, professor Christer Norström och studenter genomfördes en pilot för att inleda arbetet med tillämpad AI. Fokus har varit att använda AI för att strukturera, analysera och sammanfatta stora mängder befintlig kunskap. Under året har närmare 2 000 interna dokument, presentationer, mötesinspelningar och filmer från Samhällskontraktets verksamhet samlats in, transkriberats, indexerats och analyserats med stöd av AI. Materialet har gjorts sökbart och analyserbart som sammanhängande kunskapsbaser i stället för isolerade dokument.

Parallellt har det interna materialet kombinerats med externa publikationer och aktuell forskning, bland annat över 400 vetenskapliga artiklar om barn

och unga. AI har använts för att skapa tematiska översikter, identifiera centrala begrepp och synliggöra samband mellan forskning, policy och lokal praktik. Arbetet har skett i nära samverkan mellan Samhällskontraktets processtöd, forskare och kommunala aktörer.

Vad har det lett till?

AI-arbetet har lett till flera konkreta resultat. Inom området barn och unga har kombinationen av interna erfarenheter och extern forskning resulterat i strukturerade kunskapsöversikter som ger en tydligare helhetsbild av vad som påverkar barns lärande, hälsa och utveckling. Det har gjort det möjligt att

96 %

träffsäkerhet i vården

AI klassificerade 100 000 avvikelsesrapporter i regionen, vilket frigjorde omfattande administrativ tid.

Effektivisering av forskningsanalys

Över 400 vetenskapliga artiklar om barn lärande tematiserades och gjordes sökbara på bråkdelen av normal tid.

Strategiskt stöd för skollidare

AI som rektorsassistent hanterar juridik och trendanalys, vilket ger mer tid för pedagogiskt ledarskap.

gå bortom enskilda initiativ och i stället identifiera mönster, kunskapsluckor och möjliga hävstänger för systemförändring.

På en övergripande nivå har satsningen lett till att Samhällskontraktet utvecklat en praktisk modell för AI-stött kunskapsarbete, där målbild, kunskapsbas, analys och beslutsunderlag hänger samman. AI har fungerat som ett organisatoriskt minne som minskar personberoende, ökar transparensen och gör tidigare lärdomar mer tillgängliga för processtöd och Core Team. Arbetet har också tydliggjort behovet av gemensamma principer för kvalitet, tillit och ansvarsfull användning, vilket resulterat i ett första utkast till AI-policy.

Vad blir nästa steg?

Nästa steg är att omsätta lärdomarna från 2025 i mer etablerade arbetssätt. Under 2026 fokuserar Samhällskontraktet på ett begränsat antal skarpa piloter där AI-stödda kunskapsbaser och analyser används direkt i pågående utvecklingsprocesser. Arbetet inriktas på att integrera AI-stöd i processstöd och Core Team, vidareutveckla gemensamma kunskapsbaser inom prioriterade områden – såsom barn och unga och välmående äldre – samt förankra juridiska, tekniska och organisatoriska ramar. Målet är att göra AI till ett naturligt stöd i hur Samhällskontraktet lär, prioriterar och driver samhällsutveckling tillsammans med sina parter. ■

Finansiering och uppväxling inom Samhällskontraktet 2025.

ÖVERGRIPANDE UTFALL

POST	BUDGET 2025	TOTALT UTFALL HELÅR 2025
Grundbudget	11,100,000 kr	10,675,000k kr
Pilotprojekt och seed money	5,600,000 kr	5,653,000 kr
Uppväxling	Mål 10,000,000 kr	18,946,000 kr
Tvärvetenskaplig forskning	10,000,000 kr	9,059,000 kr

GRUNDBUDGET

POST	BUDGET 2025	TOTALT UTFALL HELÅR 2025
Övergripande processtöd	2,900,000 kr	2,903,000 kr
Följeforskning	500,000 kr	514,000 kr
Event och kommunikation	700,000 kr	730,000 kr
Fokusområde "Alla barn och unga lyckas"	3,500,000 kr	3,221,000 kr
Fokusområde "Välmående och självständiga äldre"	3,500,000 kr	3,308,000 kr

PILOT OCH SEED MONEY

POST	BUDGET 2025	TOTALT UTFALL HELÅR 2025
	5,600,000 kr	
Övergripande utveckling		1,691,000 kr
Fokusområde "Alla barn och unga lyckas"		3,009,000 kr
Fokusområde "Välmående och självständiga äldre"		732,000 kr

UPPVÄXLING

POST	MÅL 2025	TOTALT UTFALL HELÅR 2025
Uppväxling 2025	10,000,000 kr	
Uppväxling externa finansiärer		14,783,000 kr
Uppväxling MDU forskning och utbildning		4,136,000 kr
Uppväxling MDU tvärvetenskaplig forskning		9,059,475 kr

TVÄRVETENSKAPLIG FORSKNING PER AKADEMI

AKADEMI	BUDGET 2025	TOTALT UTFALL HELÅR 2025
Hälsa, vård och välfärd	2,500,000 kr	2,465,024 kr
Utbildning, kultur och kommunikation	2,500,000 kr	2,510,925 kr
Ekonomi, samhälle och teknik	2,500,000 kr	2,498,131 kr
Innovation, design och teknik	2,500,000 kr	1,585,395 kr

ATT FÖRÄNDRA MED SAMHÄLLET

Joseph Harrington är expert inom systemledarskap och strategisk design med lång erfarenhet av att stödja samhällsomställning i komplexa offentliga system runt om i världen. Med bakgrund i socialt arbete och internationella reform- och innovationsinitiativ verkar han för förändring som sker med och i samhället – inte ovanifrån.

I en tid av djup turbulens är Samhällskontraktet viktigare än någonsin.

I Sverige och stora delar av Europa står offentliga institutioner under allt större press. Social fragmentering, komplexa samhällsutmaningar och de snabbt växande kraven på hållbar omställning prövar gränserna för befintliga system. Nationellt signalerar omfattande reforminitiativ och missionsdrivna program ambition och handlingskraft. Men utan en meningsfull koppling till människors och platser vardag riskerar reformer att bli abstrakta och upplevas som något som görs mot samhället, snarare än med och i samhället.

Samhällskontraktet finns för att mobilisera och stödja människor där de lever och verkar i uppgiften att tillsammans genomföra samhällsomställning.

Samhällskontraktet är ett långsiktigt partnerskap mellan våra städer och universitetet som fungerar som en motor för innovation och samhällsomställning. Det är inte ett projekt, ett program eller en fast modell. Det som vuxit fram över tid är något djupare – ett särskilt sätt att arbeta tillsammans: "Samhällskontraktets arbetssätt".

Kärnan i detta arbetssätt är att sätta människor och platser i centrum. Det stärker relationer över sektors- och rollgränser och mobiliserar ett djupare gemensamt ansvar för samhällets framtid, med utgångspunkt i styrkor snarare än brister. Det är ett arbetssätt som utvecklar förmågan att se i

flera riktningar samtidigt – att förena strategier uppifrån med erfarenheter nerifrån – och att bygga handling på alla nivåer i våra kommuner samt inom utbildning och forskning. Det skapar konkret värde här och nu samtidigt som det bidrar till långsiktiga ambitioner. Det främjar institutionell experimentlusta, gemensamt meningsskapande och missionsbyggande, och gör det möjligt för människor i våra system att tillsammans navigera komplexitet.

Detta angreppssätt är avgörande nu eftersom omställning inte kan levereras utifrån. Hållbar förändring sker när system återknyter till sig själva: när energi, kunskap, demokratiskt deltagande och ansvar rör sig friare över gränser. Samhällskontraktet skapar förutsättningarna för denna återkoppling och stärker den anpassningsförmåga som gör att institutioner och samhällen kan forma förändring – inte bara reagera på den.

När vi nu går in i ett nytt fyraårigt avtal fram till 2026 fokuserar vi på tre centrala utvecklingsprioriteringar: lärande och förnyelse; att stärka vår form och berättelse; samt modigt ledarskap och fördjupad samverkan.

I Eskilstuna, Västerås och vid Mälardalens universitet formar människor vägen framåt – och bygger den kapacitet, det mod och de relationer som krävs för att tillsammans skapa bättre framtider för de människor och platser där vi lever och verkar. ■

